

PROGRAM WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 6 IM. ŻWIRKI I WIGURY
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI I SPORTOWYMI
W MIELCU

ROK SZKOLNY 2025/2026

„Gdy widzę dziecko, ogarniają mnie dwa uczucia:
czułość do tego, kim ono jest, oraz szacunek do tego
kim może zostać w przyszłości”

L. Pasteur

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 18 czerwca 2020 r. poz. 1327)
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz. 2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845; Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 oraz z 2021 r. poz. 4)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U.2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017 r. ogłoszono dnia 28 lipca 2020 r. Dz. U. z 2020 poz. 1309)
5. Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) – art. 47 ust. 1, pkt 3 lit. C i pkt 4, art. 109 ust. 1 pkt 7
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018 r. poz. 1675)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz.325)

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. Opiera się na założeniu, że wybór ścieżki rozwoju zawodowego jest procesem, na który składają się wiedza na temat samego siebie, zawodów, szkół oraz rynku pracy.

Założenia ogólne

1. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w szkole podstawowej obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji.
3. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.
4. Doradztwo zawodowe jest realizowane:
  - a. w klasach I–VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
  - b. w klasach IV–VIII na zajęciach z nauczycielem wychowawcą,
  - c. w klasach VII–VIII na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego.
5. Ramowy plan nauczania określa minimalny wymiar godzin z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII na 10 godzin lekcyjnych w ciągu roku i w klasach VIII na 10 godzin lekcyjnych w ciągu roku.
6. Udział uczniów klas VII i VIII w grupowych zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, zorganizowanych w formie zajęć lekcyjnych, jest obowiązkowy i nie wymaga uzyskania zgody rodziców.

Zadania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Zapoznanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym;
2. Wspieranie ich w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy;
3. Inspirowanie do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów;
4. Udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

Zadania doradcy zawodowego

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe w celu wsparcia ich w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych, właściwych dla danego poziomu kształcenia;
3. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;

4. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
6. Wspieranie nauczycieli i wychowawców w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie doradztwa zawodowego;
7. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę.

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego kierowane są do: uczniów, rodziców, nauczycieli.

Realizatorami doradztwa zawodowego w szkole są:

1. dyrektor szkoły – odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
2. doradca zawodowy – wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym, organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań;
3. szkolni specjaliści – określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów, włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych, włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia z uczniami;
4. wychowawcy – określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej, realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych, współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
5. nauczyciel bibliotekarz – opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
6. nauczyciele – eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego, określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, przygotowują uczniów do udziału w konkursach, np. zawodoznawczych;
7. nauczyciele-wychowawcy świetlicy – włączają w zajęcia realizowane w świetlicy treści z zakresu orientacji zawodowej, organizują w sali wystawy zawodoznawcze, rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
8. higienistka szkolna – organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków.

Warunki realizacji programu

Aby umożliwić realizację programu szkoła zapewnia takie warunki, aby uczniowie:

- a. mieli dostęp do różnych źródeł informacji;
- b. uczyli się planować i realizować uczniowskie projekty edukacyjne;
- c. uczyli się odpowiedzialnie podejmować decyzje;
- d. brali udział w spotkaniach z ludźmi różnych zawodów;
- e. brali udział w dyskusjach, debatach na forum klasy i szkoły;
- f. nawiązywali kontakty i współpracowali z instytucjami rynku pracy;
- g. budowali poczucie wartości i sprawstwa.

Cele ogólne

1. Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
2. Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
3. Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.
4. Rozwijanie aktywności poznawczej uczniów kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych.
5. Włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.
6. Zapoznanie rodziców z problematyką rozwoju zawodowego dziecka.

Cele ogólne ukierunkowane są na:

- a. samopoznanie
- b. przyszłość
- c. rynek pracy
- d. realizację celów związanych z karierą zawodową
- e. przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno – zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy
- f. przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
- g. kształtowanie kreatywnych postaw.

Treści programowe i cele szczegółowe z zakresu doradztwa zawodowego dla kl. I–III w obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW - uczeń:
  - a. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
  - b. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
  - c. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
  - d. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
  - e. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.
2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY - uczeń:
  - a. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
  - b. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
  - c. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
  - d. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
  - e. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
  - f. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:
  - a. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
  - b. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
  - c. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:
  - a. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
  - b. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
  - c. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe i cele szczegółowe z zakresu doradztwa zawodowego dla kl. IV–VI w obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:
  - a. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
  - b. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
  - c. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

- d. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:
- a. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
  - b. opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
  - c. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
  - d. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
  - e. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:
- a. wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
  - b. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
  - c. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.
4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:
- a. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
  - b. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
  - c. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe i cele szczegółowe z zakresu doradztwa zawodowego dla kl. VII–VIII w obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:
- a. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
  - b. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
  - c. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
  - d. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
  - e. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
  - f. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
  - g. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.
2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- a. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
  - b. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
  - c. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
  - d. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
  - e. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
  - f. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
  - g. dokonuje autoprezentacji.
3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:
- a. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
  - b. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
  - c. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
  - d. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIA DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:
- a. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
  - b. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
  - c. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
  - d. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Działania kierowane do uczniów:

- a. konsultacje indywidualne, porady, udzielanie wskazówek;
- b. zajęcia grupowe;
- c. udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego;
- d. spotkania z pracodawcami, przedstawicielami różnych zawodów, absolwentami szkół ponadpodstawowych;
- e. projekcje filmów o zawodach;
- f. wycieczki do firm, zakładów pracy;
- g. udział w targach edukacyjnych;
- h. umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na stronie internetowej lub szkolnej stronie Facebooka.

Działania kierowane do rodziców:

- a. systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach;
- b. organizowanie spotkań doradczych;
- c. udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do nauczycieli:

- a. uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- b. umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy;
- c. organizowanie lekcji otwartych.

Formy i metody pracy

- wycieczki
- spotkania z przedstawicielami zawodów
- udział w przedsięwzięciach lokalnych, np. targi szkół, wycieczki do firm, zapoznanie ze strukturą szkolnictwa
- konsultacje i porady indywidualne
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron
- burza mózgów, dyskusja, pogadanki
- metody testowe
- drama (inscenizacje, odgrywanie ról)
- metody audiowizualne (filmy, prezentacje)
- gry symulacyjne, zabawy
- zajęcia plastyczne

Obszary do realizacji

- zajęcia lekcyjne
- spotkania ze specjalistami
- filmy
- pogadanki
- realizacja projektów

Ewaluacja Wewnętrzny Programu Doradztwa Zawodowego w roku szkolnym 2024/2025 pozwoliła na określenie mocnych i słabych stron podjętych działań oraz wytyczenie wniosków do dalszej pracy w tym zakresie.

Mocne strony

- ✓ Nauczyciele mają duży wpływ na to, jak uczniowie myślą o swojej przyszłości i wyborze zawodu.
- ✓ Widać, że uczniowie interesują się tym, co będzie dalej – jaką szkołę wybrać i jaką ścieżkę zawodową obrać.
- ✓ Działania szkoły, takie jak spotkania z doradcą, wizyty przedstawicieli szkół ponadpodstawowych czy rozmowy z pracownikami różnych firm, są dobrze odbierane przez uczniów i rodziców.
- ✓ Uczniowie pozytywnie odbierają wyjścia lub spotkania, które pozwalają im zobaczyć szkoły lub zakłady pracy od środka.
- ✓ Dla większości uczniów rodzice mają duży wpływ w podejmowaniu decyzji.
- ✓ Coraz częściej zauważa się, że uczniowie potrzebują nie tylko wiedzy, ale też wsparcia psychicznego – jak radzić sobie ze stresem czy rozwiązywać konflikty.

Słabe strony

- ✓ Część uczniów nie widzi potrzeby uczestnictwa w zajęciach z doradztwa zawodowego
- ✓ Wielu z uczniów ma problem z określeniem swoich mocnych i słabych stron, a przez to też z wiarą we własne możliwości i poczuciem wartości.
- ✓ Młodzież ma niewielką wiedzę na temat rynku pracy oraz swoich indywidualnych zdolności i predyspozycji, które mogłyby pomóc w wyborze przyszłego zawodu.
- ✓ Brakuje im praktycznej wiedzy o tym, jak wyglądają różne zawody „od środka”.
- ✓ Oferta szkoły nie zawsze jest dobrze dopasowana do zainteresowań i pasji uczniów.
- ✓ Zajęcia w dużej mierze skupiają się na teorii, a mniej na praktyce.

Wnioski i rekomendacje do dalszej pracy

- Warto dalej realizować zadania z programu doradztwa zawodowego oraz je ewaluować i udoskonalać zgodnie z potrzebami uczniów.
- ✓ Trzeba uświadamiać uczniów, że wiedza i umiejętności zdobyte w szkole są przydatne w codziennym życiu i w pracy.
- ✓ Dobrze byłoby bardziej brać pod uwagę zainteresowania uczniów przy układaniu zajęć w szkole – nie tylko teoria, ale też rozwijanie pasji.
- ✓ Szkoła powinna mocniej wspierać uczniów w planowaniu przyszłości.
- ✓ Dobrze byłoby, gdyby uczniowie mieli więcej kontaktu ze szkołami średnimi i lokalnymi firmami – przez wyjazdy, targi, warsztaty albo tablice z informacjami.
- ✓ Bliższa współpraca z lokalnymi firmami i instytucjami, żeby uczniowie mogli zobaczyć zawody „na żywo”, w miejscu pracy.
- ✓ Warto uczyć młodzież, jak aplikować do pracy – pisać CV, list motywacyjny czy przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej.
- ✓ Rozwijać działania integrujące uczniów i wzmacniające poczucie własnej wartości, np. wprowadzać różne tematyczne dni, które pomogą uczniom odkrywać swoje talenty i zainteresowania.
- ✓ Szkoła powinna nadal wspierać rodziców i nauczycieli – np. poprzez spotkania, szkolenia czy materiały pomocnicze.

- ✓ Ważne jest też indywidualne wsparcie dla rodziców i uczniów, którzy zmagają się z trudnościami zdrowotnymi, emocjonalnymi lub edukacyjnymi oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dyrektor szkoły w 10 lipca 2024 r. podpisał umowę o uczestnictwie szkoły w projekcie ORIENTUJ SIĘ – dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021 – 2027.

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

edukacja wczesnoszkolna/światlica

Klasy	Tematyka działań/tematy	Metody i formy realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
I – III	Poznanie siebie – pasje, zainteresowania	pogadanka, analiza tekstów literackich, gry i zabawy edukacyjne, zajęcia plastyczne	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy
	Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania	opisy zainteresowań, tworzenie katalogu zainteresowań, prace plastyczne	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
	Nasze rodziny	rozmowa, zabawy, burza mózgów, prezentacje	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy
	Mamy różne talenty	pogadanka, rozmowy w parach, dyskusja, prezentacja	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy
	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	zabawy kierowane, spotkania z rodzicami, przedstawicielami różnych zawodów, spotkanie z policjantem, dietetykiem, strażakiem, działania praktyczne, wywiad, wycieczki	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy
	Słodka matematyka	podejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych, planowanie działań, wykonywanie obliczeń pieniężnych, zabawy naśladowcze	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
	Miłośnik to ja i ty	ćwiczenia nowych umiejętności, rozmowa kierowana, autoprezentacja, ekspresja twórcza	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy
	Po co się uczyć?	burza mózgów, mapa myśli, zabawa ruchowa,	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy

		rozmowy inspirowane literaturą		
Detektyw Głoska na tropie, czyli poszukuję, gdy nie wiem		rozmowa, wywiad, ekspresja twórcza, wymienianie różnych źródeł wiedzy	rok szkolny 2025/2026	logopeda, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
Poznanie własnych zasobów		matematycznawyspa.pl malykonsument.pl www.cha-ching.pl pkobp.pl/sko/lokatka	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Lubię to! Prezentacja własnych talentów		sytuacje zadaniowe, prezentacja	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Poznajemy zawody		kalambury, burza mózgów, mapa myśli, zabawa ruchowa, wycieczki, pogadanka, prezentacje	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy (zgodnie z planem pracy opiekuńczo-wychowawczej świetlicy)
Zawód moich rodziców		opisywanie specyfiki pracy w każdym zawodzie, rozmowa kierowana, odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie, zabawy ruchowe	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Moja mama wszystko potrafi		rozmowa kierowana, ekspresja plastyczna, wypowiedzi ustne i pisemne	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?		rozmowa kierowana, pantomima, zabawa ruchowa, ekspresja plastyczna, zawodowe zagadki	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Sprawne ręce mogą więcej, czyli jak zrobić coś z niczego		sytuacje zadaniowe, prace plastyczne, twórcze, podawanie etapów wykonywanych czynności	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Miasteczko zawodów		odgrywanie ról, wytwory plastyczne uczniów	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
W zwierzyńcu		Rozmowa kierowana, klasyfikowanie, grupowanie, scenki	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
W centrum handlowym		rozmowa kierowana, ćwiczenia integrujące grupę, praktyczne działanie	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Halo! Usterka! Szukam pomocy		mapa myśli, odgrywanie ról, rozmowa kierowana, ćwiczenia integrujące, klasyfikacja i weryfikacja informacji	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele ucący w kl. I-III, wychowawcy świetlicy
Bezpieczeństwo na drodze		rozmowa kierowana, praca w grupie, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy świetlicy i nauczyciele klas I-III

	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	praca z zasobami multimedialnymi, praca tekstem literackim, pogadanka, wycieczki	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy
	Poznajemy niecodzienne zawody (kreator lodów, tester czekolady, behawiorysta zwierzęcy)	rozmowa kierowana, scenki, prace plastyczne prezentacja multimedialna	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	projektowanie map myślowych, gry i zabawy edukacyjne	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

klasy IV–VIII

Klasy	Tematyka działań/tematy	Metody i formy realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
IV	Ja – to znaczy kto?	kalambury, opis przypadku, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Moc jest ze mną – ja też jestem Supermanem	autorefleksja, praca w grupach, wizualizacja, rozmowa kierowana, wskazywanie mocnych stron	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele, szkolni specjaliści
	I ty możesz zostać MacGyverem	dyskusja, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Moje pasje i zainteresowania	zabawa dydaktyczna, rozmowa kierowana, dyskusja grupowa, prezentacje	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Zawodowy idol	zabawa dydaktyczna, rozmowa kierowana, dyskusja grupowa	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Reklama dźwignią handlu. Jak wygląda praca marketingowca? Ćwiczenia literacko-językowe	dyskusja, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele języka polskiego
	Moja mała i duża ojczyzna	rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele historii, wychowawcy świetlicy
	Miłość za miłość – uczynki co do ciała	rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele religii
	Bóg stwarza świat			
	Figury symetryczne	gra dydaktyczna, pogadanka, praca w parach, praca indywidualna	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele matematyki
	W pracowni artysty – malarza.	pogadanka, prezentacja prac plastycznych	rok szkolny 2025/2026	nauczyciel plastyki
	W podróży	dyskusja, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele techniki, j. angielskiego
	Wypadki na drogach			
	Rowerem przez skrzyżowanie			

V	Zawodowy idol	rozmowa kierowana, dyskusja grupowa	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Zawodowy idol – Czy Picasso też był dzieckiem?	zabawa dydaktyczna, dyskusja grupowa	rok szkolny 2025/2026	nauczyciel plastyki
	Zawodowy idol – Czy płotki biegają przez płotki?	dyskusja grupowa, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele wychowania fizycznego
	Po co mi ta praca?	bank pomysłów, mapa marzeń, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, szkolni specjaliści
	Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych	czynniki wpływające na wybory zawodowe, giełda pomysłów, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy, szkolni specjaliści, nauczyciele przedmiotów, higienista szkolna
	Wybieram ten zawód, bo ...	czynniki wpływające na wybory zawodowe, dyskusja, pogadanka, wywiad	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, szkolni specjaliści, nauczyciele przedmiotów
	Jak oszczędzić pierwszy milion?	dyskusja, potrzeba oszczędzania, przysłowia o pracy i oszczędzaniu	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
	Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?	przykłady zdobywania wiedzy, indywidualne sposoby nauki, burza mózgów	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, szkolni specjaliści
	Jak uczyć się szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się	sposoby zdobywania wiedzy, giełda pomysłów, dyskusja, mapa myśli	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, szkolni specjaliści
	Umiejętności – od przeszłości do przyszłości	indywidualny sposób nauki, rysunek, wizualizacja, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, szkolni specjaliści
	Przedmioty, które lubię	autorefleksja, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Troszczę się o swoje sumienie	dyskusja grupowa, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele religii
	Św. Franciszek pokazuje mi jak szczęśliwa jest droga błogosławieństw			
	Kalendarz i zegar	gra dydaktyczna, praca z podręcznikiem, pogadanka, praca w parach, praca indywidualna	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele matematyki
	Moje wartości i cele życiowe.	rozmowa kierowana, dyskusja grupowa	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Jak powstaje rysunek?	dyskusja grupowa, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciel techniki	
Cenny surowiec – drewno				
Od włókna do ubrania				
VI	Nie tylko czas leczy rany – grupa zawodów medycznych	ćwiczenia w parach, dyskusja grupowa	rok szkolny 2025/2026	nauczycieli biologii, wychowawcy
	Kucharz, kelner dwa bratanki czyli o podobieństwie zawodów	zabawa dydaktyczna, praca w parach	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele języka angielskiego

Po co mi ta praca?	mapa marzeń, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych	dyskusja, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele biologii, j. angielskiego
Wybieram ten zawód bo....	praca w grupach, czynniki wpływające na wybory zawodowe, dyskusja, pogadanka, wywiad	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy szkolni specjaliści, nauczyciele przedmiotów,
Sztuka rozwiązywania problemów i radzenia sobie ze stresem	pogadanka, dyskusja, scenki	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Analiza swoich mocnych i słabych stron	rozmowa kierowana, mapa myśli	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Relacje międzyludzkie w miejscu nauki i pracy	rozmowa, pogadanka, scenki	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Organizacja pracy i zarządzanie swoim czasem	autorefleksja, rozmowa kierowana, tabela	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Jak oszczędzić pierwszy milion?	dyskusja, potrzeba oszczędzania, przysłowia o pracy i oszczędzaniu	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?	przykłady zdobywania wiedzy, indywidualne sposoby nauki, burza mózgów	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, szkolni specjaliści
Jak uczyć się szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się	sposoby zdobywania wiedzy, giełda pomysłów, dyskusja, mapa myśli	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, szkolni specjaliści
Umiejętności – od przeszłości do przyszłości	indywidualny sposób nauki, rysunek, wizualizacja, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, szkolni specjaliści
Przedmioty, które lubię	autorefleksja, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Niedziela jest dla mnie dniem świętym	rozmowa kierowana, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele religii
Kultura i sztuka sposobem wyrażenia wiary			
Obliczenia na kalkulatorze – praca w sklepie	lekcje przedmiotowe	rok szkolny 2025/2026	nauczyciel matematyki
Zaokrąglanie ułamków dziesiętnych. Ułamki okresowe a praca w firmach finansowych			
Kąty i ich rodzaje – praca w budownictwie			
Figury geometryczne. Obliczanie pól powierzchni – praca geodety			

	<p>Działania na procentach – praca bankiera</p> <p>Zamiana jednostek masy – praca lekarza</p> <p>Działania na potęgach. Zapis w notacji wykładniczej – praca fizyka</p> <p>Bryły przestrzenne, obliczanie pól powierzchni i objętości – praca inżyniera budownictwa</p>			
	<p>Rzuty prostokątne</p> <p>Dom bez tajemnic</p> <p>Instalacje w mieszkaniu</p>	<p>lekcje przedmiotowe, rozmowa kierowana</p>	<p>rok szkolny 2025/2026</p>	<p>nauczyciel techniki</p>
VII	Poznaję siebie, czyli obraz własnej osoby	rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Ja w moich oczach	rozpoznawanie własnych zasobów, mocne strony, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Ja w oczach innych	przyjmowanie informacji zwrotnej, refleksja, praca z tekstem, kwestionariusz	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Temperament jak z bajki	cechy temperamentu, rodzaje temperamentu, dyskusja, autorefleksja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Ograniczenia czy możliwości	rozpoznawanie własnych ograniczeń, zadania typu prawda/fałsz, niedokończone zdania, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Moja rola w zespole	rozmowa kierowana, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Moje umiejętności – moje sukcesy	szukanie własnych zasobów, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, szkolni specjaliści
	Zdolności i uzdolnienia	rozpoznawanie własnych zasobów, giełda pomysłów, zdania niedokończone	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, doradztwa zawody
	Moje mocne i słabe strony	pogadanka, test, autorefleksja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Zawód nauczyciela – dlaczego warto nim zostać?	pogadanka, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Marzenia do spełnienia	wyszukiwanie i analizowanie informacji o zawodach, rozmowa kierowana, wyciąganie wniosków	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z ...	informacje o zawodach, kalambury, dyskusja, prezentacja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy

	Obliczenia procentowe Twierdzenie Pitagorasa – zadania	pogadanka, praca z podręcznikiem, praca w grupach, praca indywidualna	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele matematyki
	Zawody w moim najbliższym otoczeniu? Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa Umiejętności a zawód Moje umiejętności Kwalifikacje jak klocki LEGO Czym się interesuję	lekcje przedmiotowe, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciel języka hiszpańskiego/języka niemieckiego
	Jak pracuje chemik?	pokaz, pogadanka	rok szkolny 2024/2025	nauczyciel chemii
	1.Doradca zawodowy – kto to taki? 2. Czym się interesuję? 3.Temperament a wybór zawodu. 4.Co lubię? Jakie mam umiejętności? 5.Historie kwitnących talentów. 6.Każdy może być wolontariuszem. 7.Kompetencje miękkie okiem pracodawców. 8.Czy to, czego się uczę przyda mi się w przyszłości. 9.Drzewo zawodowe mojej rodziny. 10.Poznaję świat zawodów „Zawodowe kalambury”	praca w grupach, dyskusja, gry dydaktyczne, elementy wykładu	rok szkolny 2025/2026	doradca zawodowy
VIII	Jaki jest mój temperament i charakter	dyskusja, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Ja w moich oczach	rozpoznawanie własnych zasobów, mocne strony, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
	Ja w oczach innych	przyjmowanie informacji zwrotnej, refleksja, praca z tekstem, kwestionariusz	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy

Temperament jak z bajki	cechy temperamentu, rodzaje temperamentu, dyskusja, autorefleksja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Ograniczenia czy możliwości	rozpoznawanie własnych ograniczeń, zadania typu prawda/fałsz, niedokończone zdania, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Rozpoznaję swoje aspiracje	określenie aspiracji i potrzeb w zakresie swojego rozwoju, autorefleksja, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Profil inteligencji a predyspozycje zawodowe	dyskusja, praca w grupach	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Moje umiejętności – moje sukcesy	szukanie własnych zasobów, dyskusja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, szkolni specjaliści
W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z ...	informacje o zawodach, kalambury, dyskusja, prezentacja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Co dwie głowy to nie jedna – kto mi może pomóc w wyborze szkoły i zawodu?	instytucje wspomagające planowanie kariery, rozmowa kierowana, dyskusja, burza mózgów, autorefleksja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Moje mocne i słabe strony	pogadanka, test, autorefleksja	rok szkolny 2025/2026	wychowawcy
Redagowanie pism urzędowych: CV, życiorysu, listu motywacyjnego, podania, wykorzystanie generatorów CV	lekcje przedmiotowe	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele języka polskiego
Propagowanie treści zawodoznawczych w nawiązaniu do omawianych lektur	lekcje przedmiotowe – kl. IV-VIII	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele języka polskiego
Kształtowanie umiejętności operowania słownictwem z kręgu: szkoła, nauka, środowisko społeczne	lekcje przedmiotowe – kl. IV-VIII	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele języka polskiego
Wdrażanie do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii	lekcje przedmiotowe – kl. IV-VIII	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele języka polskiego
Zapoznanie z zawodami humanistycznymi: psycholog, dziennikarz, aktor, reżyser w nawiązaniu do omawianych tekstów	lekcje przedmiotowe – kl. IV-VIII	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele języka polskiego
Zbieranie i porządkowanie danych	pogadanka, ankieta, praca w grupach, praca indywidualna	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele matematyki
Bryły – zadania	pogadanka, praca z podręcznikiem, praca w grupach, praca indywidualna		
Rywalizacja to wróg czy przyjaciel	lekcje przedmiotowe, dyskusja, praca	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele wychowania fizycznego

		w grupach, rozmowa kierowana		
Motywacja – co to jest i po co?		lekcje przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele wychowania fizycznego
Czy współpraca się opłaca?		lekcje przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele wychowania fizycznego
Czym się interesuję? Stan fizyczny i zdrowotny a wybór zawodu		lekcje przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, rozmowa kierowana	rok szkolny 2025/2026	nauczyciele wychowania fizycznego
Przetwarzanie skał – murarstwo, ogrodnictwo, chirurgia, ceramika		pokaz, pogadanka, ćwiczenia	rok szkolny 2025/2026	nauczyciel chemii
Chemia w kuchni – technologia żywienia		pogadanka, pokaz doświadczeń	rok szkolny 2025/2026	nauczyciel chemii
Poradnictwo indywidualne		rozmowy, ankiety, testy	rok szkolny 2025/2026	pedagodzy, psycholog, szkolni specjaliści, doradca zawodowy
<p>1.Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda.</p> <p>2.Informacje w zasięgu ręki czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych.</p> <p>3.Moje oczekiwania wobec nowej szkoły.</p> <p>4.Jak wygląda rekrutacja i jak liczyć punkty?</p> <p>5.Zawody wczoraj, dziś, jutro, pojutrze.</p> <p>6.Dokumenty aplikacyjne – Curriculum Vitae, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna</p> <p>7.Nauka przez całe życie? Zdecydowanie tak!</p> <p>8.Jak może wyglądać praca w przyszłości?</p> <p>9.Jakie jest Twoje zdanie?</p> <p>10.Moje zasoby a oczekiwania pracodawców.</p>		dyskusja, rozmowa kierowana, praca w grupach, ćwiczenia indywidualne, w miarę możliwości spotkanie z pracownikiem PUP w Mielcu	rok szkolny 2025/2026	doradca zawodowy

Scenariusze do wybranych zajęć są dostępne na stronach

www.ore.pl

<https://zpe.gov.pl/>

Materiały do pracy z uczniami z Ukrainy

<https://doradztwo.ore.edu.pl/materiały-edukacyjne-do-pracy-z-ukraińskimi-uczniami-w-polskich-szkolach/>

<https://mobilesson.pl/mobilekcje/doradztwo-zawodowe-dla-uczniow-ukraińskich/#learndash-course-content>

Korzyści wynikające z wdrożenia programu:

- a. kształtowanie aktywności zawodowej uczniów;
- b. dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli i rodziców;
- c. świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe uczniów.

Przewidywane efekty

Uczniowie

- a. nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych;
- b. potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV–VI) i własne zasoby (klasy VII–VIII);
- c. poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV–VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII–VIII);
- d. poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII–VIII);
- e. wiedzą, jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- f. posiadają informacje o zawodach z najbliższego otoczenia;
- g. uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV–VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII–III);
- h. określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV–VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII–III).

Nauczyciele

- a. znają potrzeby i zasoby uczniów;

- b. wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- c. znają strukturę szkolnictwa;
- d. w różnych sytuacjach dydaktycznych prezentują informacje dotyczące preorientacji zawodowej.

Rodzice

- a. są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- b. znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- c. znają strukturę szkolnictwa.

Ewaluacja jest niezbędna, aby działania doradcze realizowane na terenie szkoły, były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów oraz ich rodziców i obejmują swoim zakresem:

- a. obserwacje osiągnięć uczniów;
- b. rozmowy z rodzicami;
- c. rozmowy z uczniami;
- d. analizę efektów pracy;
- e. analizę wytworów pracy uczniów;
- f. autorefleksję uczniów;
- g. analizę dokumentacji.